

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 14.11.2008
Sayı : 4368

5876

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın, Tarım ve Köyişleri Bakanı Sayın Mehmet Mehdi EKER tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Mehmet Ali SUSAM
CHP İzmir Milletvekili

Bilindiği üzere;

05.06.2004 tarih ve 25483 sayılı Resmi Gazete de yayımlanarak yürürlüğe giren, 5179 sayılı “ Gıdaların Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun ” un 4 üncü ve 6 ncı maddelerine dayanılarak hazırlanmış olan “ Gıda ve Gıda ile Temas Eden Madde ve Malzemeleri Üreten İş Yerlerinin Çalışma İzni ve Gıda Sicili ve Üretim İzni İşlemleri ile Sorumlu Yönetici İstihdamı Hakkında Yönetmelik ”, 27.08.2004 tarih ve 25566 sayılı Resmi Gazete de yayımlanmıştır.

Söz konusu yönetmeliğin 29.maddesi; gıda ve gıda ile temas eden madde ve malzemeleri üreten iş yerlerinde, sorumlu yöneticilik görevi yapacak olanların hangi esaslara göre istihdam edileceğine dair hükümleri içermektedir.

Yönetmelikte; 15.02.2005, 10.09.2005 ve 24.02.2006 tarihlerinde bir takım değişiklikler yapılmış ve yapılan değişiklikler sonucunda, 29. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi, en son şu şekilde değiştirilmiştir.

“c) (a) bendi dışında kalan iş yerlerinden yılda en çok 3 ay faaliyet gösteren mevsimlik iş yerleri ile 20 beygir gücü ve altında motor gücü bulunan; ekmek ve ekmek çeşitleri üreten iş yerleri, pastacılık ürünleri üreten iş yerleri, mantı, simit, yufka, bazlama, pide, galeta, kadayıf gibi unlu mamul ürünleri üreten iş yerleri, leblebi üreten iş yerleri, ürettiği ürünleri sadece ürettiği mekânda satan diğer iş yerleri; yetkili makamlarca verilmiş ustalık belgesi almış elemanlar, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı ile Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği/Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Konfederasyonu veya bu kurumlarca yetkilendirilmiş bağlı mesleki birimlerinin birlikte açtığı kurslardan sorumlu yöneticilik usta eğitim belgesi almış olmaları hâlinde sorumlu yönetici olarak istihdam edilebilirler.”

Yönetmeliğin ilk yürürlüğe girdiği tarih olan 27.08.2004 tarihinden yaklaşık 7 ay sonra yani Mart 2005 tarihinden itibaren, Yönetmeliğin 29. maddesinin (c) bendi gereği; tüm illerdeki Tarım İl Müdürlükleri ile Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonuna bağlı, Türkiye

Fırıncılar Federasyonu ile Türkiye Lokantacılar, Kebapçılar, Köfteciler, tatlıcılar ve Pastacılar Federasyonu ve son olarak Türkiye Bakkallar ve Bayiler Federasyonu işbirliği içinde, kurslar açılmaya başlamıştır.

Açılan bu kurslara; ülke genelinde binlerce ekmek ve ekmek çeşidi ile pastacılık ürünlerinin yanı sıra, mantı, simit, yufka, bazlama, pide, galeta, kadayıf gibi unlu mamul ürünleri üreten işyerleri ile leblebi üreten işyerleri ve ürettiği ürünleri ürettiği mekânda satan diğer işyerlerinde, yetkili makamlar tarafından verilmiş ustalık belgesi sahibi esnaf ve sanatkârlarımız katılmışlardır.

Bu kurslar, ülke genelinde Tarım ve Köy işleri İl Müdürlükleri, ilgili federasyonlar, Esnaf ve Sanatkârlar Odaları Birlikleri ve ilgili meslek odaları işbirliği içerisinde devam ederken; TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası tarafından; söz konusu yönetmeliğin 29 uncu maddesinin (a) ve (c) bentlerinin iptali ve yürütmenin durdurulması istemiyle Danıştay'a dava açılmıştır.

Bunun üzerine Danıştay 10. Dairesi; söz konusu Yönetmeliğin 29 uncu maddesinin (a) bendine yönelik yürütmenin durdurulması isteminin incelenmeksizin reddine, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunun 27 inci maddesinde öngörülen şartların gerçekleştiği anlaşıldığından, dava konusu Yönetmeliğin 29 uncu maddesinin (c) bendinin yürütmesinin durdurulmasına 17.8.2006 tarihinde oyçokluğu ile karar vermiştir.

Alınan bu karar üzerine 2006 yılının Temmuz ayından itibaren, ülke genelinde Sorumlu Yönetici Usta Eğitim Kursları düzenlenmemiştir.

Tarım ve Köy işleri Bakanlığı; 17.08.2006 tarihine kadar açılan kurslara katılıp, belge sahibi olanların belgelerini, belge aldığı tarihten itibaren yine aynı işyerinde çalışmak ve başka bir işyerinde kullanmamak şartıyla kabul etmiş ve bu kişilerin çalıştıkları işyerlerinde sorumlu yönetici olarak görev yapmalarına imkan tanımıştır.

Uygulama ülke genelinde bu şekilde devam ederken; TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası; dava konusu olana " Gıda ve Gıda ile Temas Eden Madde ve Malzemeleri Üreten İş Yerlerinin Çalışma İzni ve Gıda Sicili ve Üretim İzni İşlemleri ile Sorumlu Yönetici İstihdamı Hakkında Yönetmeliğin " 29. maddesinin (a) ve (c) bentlerinin iptali istemiyle tekrar Danıştay'a dava açmıştır.

Açılan bu davada; davalı idare olan Tarım ve Köy işleri Bakanlığı'nın yanında;Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Federasyonu ile Türkiye Lokantacılar, Kebapçılar, Pastacılar ve Tatlıcılar Federasyonu Başkanlığı da yer almıştır.

Açılan bu dava sonucunda, Danıştay 8.Dairesi; Açıklanan nedenlerle, dava konusu " Gıda ve Gıda ile Temas Eden Madde ve Malzemeleri Üreten İş Yerlerinin Çalışma İzni ve Gıda Sicili ve Üretim izni İşlemleri ile Sorumlu Yönetici istihdamı Hakkında Yönetmeliğin 29 uncu maddesinin; (a) bendinin iptali isteminin süre aşımı yönünden reddine, (c) bendinin ise iptaline, 18.06.2008 tarihinde oybirliği ile karar vermiştir.

Söz konusu Yönetmeliğin 29 maddesinin (c) bendinin Danıştay 10. Dairesi tarafından önce yürütülmesi durdurulması ve daha sonra Danıştay 8 Dairesi tarafından iptal edilmesi üzerine Tarım ve Köy işleri Bakanlığı Koruma ve Kontrol Genel Müdürlüğü tüm illere gönderdiği bir yazı ile kendi yönetmeliği gereği verdiği sorumlu yönetici usta eğitim belgelerini, esnaf ve sanatkârlarımızdan geri alınmasını istemiştir.

Şimdi ülke genelinde bu kurslara katılan ve yapılan sınavda başarılı onlalar verilen ve üzerlerinde Tarım İl Müdürleri ile TESK' e bağlı Federasyon başkanlarının imzaları olan bu belgeler esnaf ve sanatkârlarımızın ellerinden alınacaktır.

Danıştay'a yapılan itirazlarda davalı idare olan Tarım ve Köy işleri Bakanlığı ilk davadaki itirazında; " ekmek ve ekmek çeşidi üreten iş yerleri ile diğer unlu mamuller üreten iş yerlerinin küçük kapasiteli işletmeler olduğunu, 5179 sayılı Kanun gereği çalışma izni ve gıda sicil belgesi ile ürettikleri ürüne üretim izni alabilmeleri için sorumlu yönetici istihdamının gerektiğini, ancak bu işletmelerin sorumlu yönetici temininde dolayısıyla söz konusu izinleri almakta zorlandıkları, bu işletmelerin kayıt altına alınması, üretimlerinin kontrol edilmesi ve sorumlu yönetici istihdamının kolaylaştırılması amacıyla (c) bendindeki düzenlemenin yapıldığı, "leblebi üreten iş yerleri"nin de, anılan maddede sayılan iş yerleri ile aynı durumda değerlendirildiğinden bu iş yerlerinde ustalık belgesine haiz kişilerin sorumlu yönetici olarak istihdamına olanak sağlandığı şeklinde bir savunma yapmıştır. İkinci davada ise Tarım ve Köy işleri Bakanlığı; " bazı küçük kapasiteli işletmelerin sorumlu yönetici temin etmede güçlük çektikleri, böylece bu işyerlerinde ustalık belgesine sahip kişilerin istihdamına olanak sağlandığı; Yasanın buna izin verdiği, bu itibarla haksız açılan davanın reddi gerektiği şeklinde savunma yapmıştır.

Yüce adaletin verdiği bu karar elbette kesindir.

Yalnız şu asla unutulmamalıdır ki; bugün ülke genelinde sayıları yaklaşık 50.000 civarında olan gıda maddesi üreten işyerlerinin çok büyük çoğunluğu, küçük kapasiteli işyerleridir. Kazançları her geçen gün daha da azalan, başta hipermarketlerin yarattığı haksız rekabet olmak üzere, girdilerine gelen sürekli zamlar nedeniyle iflasın eşiğine gelen, hatta birçokları işyerlerini kapatan, bu esnaf ve sanatkârlarımız, yanında çalışanları maalesef işsiz kalmaktadır.

Zaten işsizliğin gittikçe arttığı, % 20 leri geçtiği günümüzde, ekonomik şartları her geçen gün daha da kötüye giden esnaf ve sanatkârlarımızın hem kendilerinin hem de yanında çalışanlarının işsiz kalmalarına neden olacak her karar, ülke ekonomimizi, ülkede barış ve refahı da olumsuz yönde etkileyecektir.

Şimdi Danıştay 8 dairesinin 18.06.2008 tarihinde almış olduğu bu karar ile zaten ekonomik açıdan oldukça zor durumda olan binlerce gıdacı esnaf ve sanatkârimiz, sorumlu yönetici istihdamı için her ay zaten doğru dürüst olmayan aylık kazancından bir de mühendise ücret ödemek zorunda kalacak ve ekonomisi daha da içinden çıkılmaz hale gelecektir.

Bilindiği gibi Anayasamızın 173 maddesi " Devlet, esnaf ve sanatkârı koruyucu ve destekleyici tedbirleri alır. " hükmünü içermektedir.

Gerek Anayasamızın bu amir hükmü, gerekse Danıştay'ın aldığı bu karar ile binlerce gıdacı esnaf ve sanatkârimiz mağdur olacağı gerçeği göz önüne alındığında, Tarım ve Köy işleri Bakanlığı'nın, en kısa süre içinde, söz konusu Yönetmelikte acil bir düzenlemeye giderek, esnaf ve sanatkârlarımızın zaten müktesep hakları olan " Sorumlu Yönetici Usta Eğitim Belgeleri " ni kullanmalarının önünü bir an önce açmalıdır.

Bu bilgiler sonucunda:

- 1- Tarım ve Köy işleri Bakanlığı, söz konusu Yönetmelikte; Anayasanın 173. maddesinde de belirtildiği şekliyle, esnaf ve sanatkârı koruyucu ve destekleyici tedbir adına, yani Anayasamız adına, Yönetmeliğin 29 maddesinin (c) bendinde belirtilen esnaf ve sanatkârlarımız için bir düzenleme yapmayı düşünmekte midir?
- 2- Tarım ve Köy işleri Bakanlığı;5179 sayılı Kanunun 4. ve 6. maddelerine dayalı olarak hazırlanan ve son değişikliği 24.02.2006 tarihli Resmi Gazete de yayımlanan “Gıda ve Gıda ile Temas Eden Madde ve Malzemeleri Üreten İş Yerlerinin Çalışma İzni ve Gıda Sicili ve Üretim İzni İşlemleri ile Sorumlu Yönetici İstihdamı Hakkında Yönetmelik” gereği, vermiş olduğu Sorumlu Yönetici Usta Eğitim Belgelerini, müktesep hak olarak saymakta mıdır?
- 3- Tarım ve Köy işleri Bakanlığı; Danıştay tarafından alınan bu kararın, ülke genelindeki binlerce gıdaçı esnaf ve sanatkârlarımızı ekonomik açıdan olumsuz yönde etkileyeceğini düşünmekte midir?